

Słowo wstępne

Pierwszy tegoroczny numer „Neuropsychiatrii i Neuropsychologii” otwiera artykuł pod intrygującym tytułem „W poszukiwaniu genów schizofrenii” (Hauser, Dmitrzak-Węglarz), nadesłany z Zakładu Genetyki Psychiatrycznej Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu, kierowanego przez prof. Joannę Hauser, jedynej tego typu placówki w naszym kraju. Badania molekularno-genetycznego podłoża schizofrenii rozwijają się w ostatnich latach wielokierunkowo, a na szczególną uwagę zasługuje rozwój projektów typu GWAS (*genome-wide association study*). Autorki pracy dokonują również przeglądu badań asocjacyjnych dotyczących pojedynczych genów, z których wynika, że 16 z nich może mieć znaczenie w predyspozycji do schizofrenii. Dla wszystkich, którzy zastanawiają się, do czego zmierza obecna genetyka molekularna zaburzeń neuropsychiatrycznych, artykuł ten stanowić będzie niezwykle interesującą lekturę.

W przeciwiństwie do wielogenowej patogenety schizofrenii, w chorobie Huntingtona podstawowa predyspozycja genetyczna ogranicza się głównie do nieprawidłowości genu *IT-15* zlokalizowanego na chromosomie 4. Choć choroba Huntingtona traktowana była zawsze jako domena neurologii, to ostatnio wydaje się, że ze względu na liczne zaburzenia psychiczne, u części osób dominujące w obrazie klinicznym, staje się coraz częściej obiektem zainteresowania psychiatrów. Jednym z tego powodów jest konieczność bardziej precyzyjnej oceny zaburzeń psychicznych i możliwość zastosowania w ich leczeniu nowoczesnych leków neuroleptycznych i przeciwdepresyjnych. Omawiając patogenезę, objawy i możliwości leczenia choroby Huntingtona, dr Daniel Zielonka z Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu przedstawia jednocześnie zasady działania tzw. European Huntington’s Disease Network, organizacji mającej na celu integrację oraz optymalizację opieki nad pacjentami z tą chorobą i jednocześnie promowanie nowych możliwości badawczych.

Zjawisko nadaktywności ruchowej wykazywane przez pacjentki chorujące na jadłowstręt psychiczny jest często obserwowane, natomiast jego przyczyny są mało poznane. W artykule poglądowym dr Artur Wiśniewski z Kliniki Psychiatrii Wieku Rozwojowego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego dokonuje podsumowania badań zarówno eksperymentalnych, jak i klinicznych dotyczących tego zjawiska. Koncepcje biologiczne skupiają się tutaj głównie na dysregulacji osi podwzgórze-przysadka-nadnercza oraz zaburzeniach wydzielania leptyny i oreksyn, a większość badań wykonana została na modelach zwierzęcych (*activity-based anorexia in rats*).

Autorzy z Bydgoszczy (Laskowska, Gorzelańczyk) kontynuują cykl artykułów poglądowych dotyczących współczesnej neurofizjologii jąder podstawy. W poprzednim numerze „Neuropsychiatrii i Neuropsychologii” ukazała się ich praca na temat roli tych struktur mózgowych w regulacji funkcji emocjonalnych. W obecnym numerze przedstawiają oni współczesne dane dotyczące roli jąder podstawy w regulacji funkcji poznawczych. Wynika z nich, że obwody neuronalne łączące jądra podstawy z korą mózgową mają znaczenie w procesie podejmowania decyzji, wyborze czynności ruchowych i poznawczych, a nawet pamięci operacyjnej.

Artykuł Anny Starowicz i wsp. z Oddziału Neurochirurgii Dziecięcej Dziecięcego Szpitala Uniwersyteckiego w Krakowie ma charakter kazuistyczny. Opisuje dwa przypadki dzieci w wieku 13 i 16 lat po operacji tętniaka wewnątrzczaszkowego zlokalizowanego na tętnicy ciemieniowo-potylicznej. W obu przypadkach stwierdzano istotne deficyty neuropsychologiczne utrzymujące się do kilku lat po operacji, istotnie upośledzające funkcjonowanie szkolne dzieci.

Zeszyt zamyka artykuł, który można nazwać koncepcyjnym, napisany przez świeżo upieczoną absolwentkę studiów lekarskich. Lekarka med. Karolina Spisak z Krakowa sformułowała hipotezę istnienia układu strateg – recenzent w ludzkim mózgu oraz podjęła próbę jej uzasadnienia na podstawie ostatnich badań antycypacyjnej czynności mózgu, jak również jej zastosowania w licznych sytuacjach życiowych. Można mieć nadzieję, że następnym etapem będzie próba weryfikacji tej hipotezy na podstawie zaprojektowanych przez autorkę badań eksperymentalnych lub klinicznych.

W obecnym numerze „Neuropsychiatrii i Neuropsychologii” znajduje się również przypomnienie o 9. Światowym Zjeździe Psychiatrii Biologicznej, który odbędzie się w Paryżu 28 czerwca – 2 lipca 2009 r., gdzie niewątpliwie nasz kraj będzie miał odpowiednią reprezentację. Druga informacja zjazdowa dotyczy wspólnej konferencji First International Congress on Neurobiology and Clinical Psychopharmacology (1st ICNCP) oraz European Psychiatric Association Conference on Treatment Guidance (EPACTG), która odbędzie się w Salonikach 19–22 listopada 2009 r. Zachęcam do udziału w tym wydarzeniu, o którym szczegółowe informacje znajdują się na stronie internetowej www.psychiatry.gr.

Zyczę przyjemnej lektury kolejnego numeru naszego czasopisma.

prof. dr hab. Janusz Rybakowski